DIAVOLUL DIN CLONDIR

Robert Louis Stevenson

A fost odată un om, de felul său din insula Hawai, căruia am să-i spun Keawe ; căci la drept vorbind el mai trăieşte şi astăzi, şi numele lui trebuie să rămână o taină. S-a născut nu departe de Hononau, acolo unde rămăşiţele pământeşti ale lui Keawe cel Mare au fost îngropate într-o peşteră. Omul acesta era sărac, dar se dovedise a fi inimos şi muncitor. Ştia să citească şi să scrie de a-i fi zis că-i dascăl, şi în afară de aceasta era un marinar de prima mână; o vreme a navigat pe steamer-ele insulei şi a pilotat o balenieră pe coasta Hamakuei. Dar până la urmă, ce credeţi că-i veni în minte lui Keawe: nici una nici doua, s-a îmbarcat pe un vas şi a pornit-o spre San Francisco.

Era un oraş straşnic, cu un port neîntrecut; unde te mişcai, dădeai doar de oameni bogaţi, dar mai ales pe o colină care, se înălţa în acest oraş şi care era acoperită în întregime numai şi numai cu palate. Într-o bună zi, Keawe al nostru se plimba tocmai pe această colină, cu buzunarul doldora de bani şi admira cu plăcere casele mari ce se înşiruiau de ambele părţi ale drumului. „Ia te uită ce de-a mai case frumoase !" - se gândi el - „şi ce fericiţi trebuie să fie cei ce locuiesc în ele, fără grija zilei de mâine!" Gândul acesta îi stăruia în minte, când, iată că ajunse înaintea unei clădiri, ce-i drept, mai mică decât celelalte, dar dichisită şi îngrijită ca o jucărie: treptele acestei case străluceau ca poleite cu argint, răzoarele din grădină erau numai floare, de ziceai că-s ghirlande, iar geamurile limpezi ca diamantele. Keawe se opri locului vrăjit de frumuseţea a tot ce vedea. Pe când stătea aşa, băgă de seamă că un bărbat se uita la el printr-o fereastră atât de limpede încât Keawe îl vedea aşa cum vezi un peşte într-un ochi de apă de pe ţărm. Omul era trecut de vârsta mijlocie, chel, cu o barbă neagră; chipul îi era întunecat de tristeţe şi ofta de mai mare jalea, dar, ca să spun drept, cum îl văzu Keawe pe omul acela şi cum îl văzu omul pe Keawe, invidia încolţi în sufletele amândurora.

Deodată pe buzele omului înflori un zâmbet; îi făcu semn lui Keawe să intre, şi ieşi întru întâmpinare în uşa casei.

- Mie-mi aparține casa asta frumoasă, spuse omul oftând eu amărăciune. Nu vrei cumva s-o vizitezi ?

Îl petrecu pe Keawe în casa şi îl duse pretutindeni, din pivniță şi până în pod, şi nu exista lucru să se afle acolo şi să nu fie desăvârşit în felul lui, spre marea mirare a lui Keawe.

- Că bine ai spus, grăi Keawe, straşnică casă mai ai. De mi-ar fi dat să trăiesc într-o casă ca asta, aş râde cât e ziulica de lungă. Da' dumitale ce ți s-a căşunat de tot oftezi?

- Nimic nu s-ar pune împotrivă, rosti omul, ca dumneata să ai o casă care să semene ca două picături de apă cu asta, ba chiar să o întreacă în frumusețe daca aşa ți-ar fi voia. Bănuiesc că ai ceva bani?

- Am 50 de dolari mari şi lați, răspunse Keawe; dar o casă ca asta nici vorbă că face mai mult de 50 de dolari.

Omul se apucă să socotească.

- Îmi pare rău că nu ai mai mult, spuse el, căci de pe urma ăstui fapt cine ştie cu ce daraveră ai să te alegi mai târziu. Dar tot o poți avea cu 50 de dolari.

- Casa? întrebă Keawe.

- Nu, nu de casă e vorba, răspunse omul, ci de sticlă. Trebuie să-ți spun ca deşi mă crezi bogat şi fericit, întreaga-mi avere, ba chiar şi casa asta, aşa cum o vezi, cu grădină cu tot, le datorez unei sticle care nu-i cu nimic mai mare decât o cană. Iat-o! Deschise o casă de bani şi scoase un vas cu pântecul rotund şi gâtul lung. Sticla era de un alb lăptos ce prindea culorile nestatornice ale curcubeului. Înăuntrul ei se mişca ceva nelămurit, de părea că-i o umbră şi o văpaie.

- Iată sticla ! adaugă omul; dar văzând că Keawe râde, mai spuse: Nu-mi dai crezare ? Ei bine, încearcă atunci şi vezi de poți s-o spargi !

Keawe apucă butelca şi o izbi de pământ până ce obosi; dar ei nici că-i păsa; sărea înapoi ca o minge şi rămânea neatinsă.

- Ia-n te uită ce lucru de mirare! exclamă Keawe. Când îl pipăi şi mă uit bine, clondirul ăsta îmi pare a fi de sticlă.

- Chiar de sticlă e, răspunse omul oftând de mama focului; dar sticla asta a fost călită în flăcările iadului, înăuntrul el trăieşte un drac şi umbra pe care o zărim că se tot mişcă e el, sau cel puțin aşa bănuiesc eu. Dacă se găseşte careva să cumpere sticla asta, dracul îi îndeplineşte orice poruncă: tot ceea ce i se năzare - fie dragoste, fie glorie, fie bani, fie case ca asta de aici sau chiar un oraş ca oraşul pe care-l vezi, totul îi va aparține îndată ce va rosti o vorbuliță. Napoleon a stăpânit clondirul ăsta şi mulțumită lui a ajuns regele lumii; într-un sfârşit, l-a vândut, şi atunci a murit. Căpitanul Cook l-a avut şi el, şi cu ajutorul lui a descoperit drumul spre atâtea insule; dar cum l-a vândut, a şi fost măcelărit în Hawai. Cum îl vinzi, clondirul nu te mai are sub oblăduire, şi praf se alege din puterea ta, iar dacă n-ai cerut cu cumpătare, o pățeşti.

- Da' parcă spuseseşi că vrei să-l vinzi ?! întrebă Keawe.

- Am, de toate după pofta inimii, dar îmbătrânesc, îi răspunse omul. Un singur lucru nu-i stă dracului în putință să facă: viața n-o poate lungi; n-ar fi tocmai cuviincios să-ți tăinuiesc că sticla asta are un neajuns: dacă unuia îi bate cumva ceasul înainte de a o fi vândut, îl aşteaptă flăcările iadului pentru vecii vecilor.

- De bună seamă că e un neajuns, şi în privința asta nu încape îndoială ! exclamă Keawe. Nu vreau cu nici un chip să mă bag în treaba asta. Mă lipsesc bucuros de casă ; e pe lumea asta un lucru pe care nu mi l-aş dori nici în schimbul unui titlu de noblețe, şi anume să fiu osândit la iad.

- Dar nu te pripi aşa, dragul meu! căută omul să-l liniştească. N-ai decât să te foloseşti de puterea diavolului cu cumpătare şi pe urmă vinde altuia clondirul, aşa cum fac eu cu dumneata, şi-ai să-ți sfârşeşti zilele în huzur.

- Bine, bine dar eu de două lucruri îmi dau seama, spuse Keawe : întâi şi întâi văd că nu mai pridideşti cu oftatul de parcă ai fi o fată îndrăgostită, şi pe urmă vinzi sticla asta de pomană.

- Ți-am mai spus o dată de ce oftez, grăi omul. Oftez pentru că mă tem să nu-mi joace vreo festă sănătatea; că doar, cum ziceai chiar dumneata, pentru nimenea nu-i plăcut să moară şi să se ducă drept în iad. Cât despre faptul că o vând atât de ieftin, trebuie să-ți spun cu mai e un bucluc cu butelca asta. Odată, e mult de atunci, când dracul a adus-o pe pământ, era scumpă foc şi a fost vândută întâi preotului Jean [personaj legendar din Evul Mediu, care era socotit fie han al Tartariei, fie negus al Abisiniei.] pe câteva milioane de dolari; dar află de la mine că butelca asta n-o poți vinde decât în pierdere. Cum o vinzi cu cât ai plătit-o, ea ți se întoarce îndărăt ca un porumbel la hulubărie. Iată de ce prețul a tot scăzut în decursul veacurilor şi acum sticla numai că nu-i de pomană. Eu însumi am cumpărat-o de la unul dintre bogații mei vecini de pe colina asta şi am dat pe ea nici mai mult, nici mai puțin de 80 de dolari. Aş putea să o

vând cu 79 de dolari şi 90 de cenți, dar nici un penny mai mult, că de nu, mi se şi întoarce îndărăt. Acuma două belele îmi stau pe cap. Întâi, când ofer o sticlă atât de ciudată şi nu cer decât 80 de dolari ca vai de ei, oamenii cred că-ți bați joc, şi în-al doilea rând..., dar în privința asta nimic nu ne zoreşte şi n-am nici o nevoie să despic firul în patru. Nu cumva însă să uiți că trebuie să o dai numai şi numai pe mărunțiş.

- Da' de unde să ştiu eu că tot ce mi-ai zis e adevărat ? întrebă Keawe.

- Poți s-o pui la încercare chiar acum, pe dată, răspunse omul. Dă-mi cei 50 de dolari al dumitale, ia-ți butelca şi doreşte-ți ca cei 50 de dolari să se întoarcă de unde au plecat. De nu se întâmplă întocmai, îți făgăduiesc pe cuvânt de onoare să desfac târgul şi să-ți dau banii înapoi.

- Nu cumva vrei să mă tragi pe sfoară ? întrebă Keawe.

Omul jură pe câte-n lună şi-n stele.

- Ei bine, fie, am să pun la bătaie tot ce am, spuse Keawe. Ce-o să mi se întâmple ? Zis şi făcut. Îi numără banii omului. Iar omul îi dădu sticla.

- Diavole din clondir, începu el, vreau să am iarăşi cei 50 de dolari.

Nici nu rosti bine aceste vorbe, că buzunarul îi era tot atât de greu ca şi înainte.

- Nu încape îndoială că-i o sticlă vrăjită, exclamă Keawe.

- Acum vezi-ți de drum, băiete, şi dracul să te aibă în pază ! spuse omul.

- Stai o leacă! făcu Keawe, destul cu gluma. Să fim serioşi : ia-ți sticla înapoi.

- Ai cumpărat-o cu mai puțin decât am dat pe ea, răspunse omul, frecându-şi mâinile. De acuma a ta e; şi în ce mă priveşte, n-am decât o singură dorință: să-ți iei tălpăşița.

Nici nu rosti bine aceste vorbe, ci şi sună servitorul chinez şi-i porunci să-l dea pe Keawe pe uşă afară.

Când Keawe se trezi în stradă cu butelca sub braț căzu pe gânduri. „Dacă tot ce mi s-a zis despre sticla asta e adevărat, atunci să ştii că am fost tras pe sfoară" - îi trecu lui prin minte. „Dar s-ar putea ca omul să-şi fi bătut joc de mine". Primul lucru pe care-l făcu fu să-şi numere banii. Erau în păr: 49 de dolari în bani americani şi o monedă chiliană.

-Asta cam miroase a adevăr, spuse Keawe. Acum, am să mai fac o încercare.

În acea parte a oraşului străzile străluceau de curățenie de parcă te-ai fi aflat pe puntea unei nave şi, deşi era pe la amiază, nu se vedea nici țipenie de om. Keawe lasă binişor clondirul în şanț; şi pe aci ți-e drumul. De două ori se întoarse şi se uită îndărăt, dar sticla cea lăptoasă cu pântec rotund nu se urnise din locul unde o lăsase. Mai aruncă şi o a treia privire şi apoi întoarse colțul. Dar nu apucă să mai facă nici trei paşi, că simți o lovitură în cot, şi ce credeți că-l lovise ? gâtul cel lung al sticlei; cât despre pântecul rotund, acesta era vârât în buzunarul bluzei sale marinăreşti.

- Şi asta miroase cale de o poştă a adevăr, spuse Keawe. Pe urmă, întâi şi întâi intră într-o prăvălie, unde cumpără un tirbuşon, apoi se refugie într-un loc pustiu, la mijlocul unui maidan. Acoto încercă să scoată dopul, dar ori de câte ori băga tirbuşonul, el ieşea pe-dată, iar dopul rămânea neatins ca înainte.

- Trebuie să fie vreun, nou soi de dop, îşi spuse Keawe, şi numaidecât îl cuprinse un tremur şi-l trecură toate năduşelile, atâta-i era de frică de sticla aceea.

Pe când se întorcea în port, privirea-i fu atrasă de o prăvălie, unde un om vindea scoicării şi măciuci din insulele sălbatice, vechi idoli păgâni, monede de demult, stampe japoneze şi chineze şi tot felul de alte obiecte cu care marinarii obişnuiesc să-şi umple cuferele. Cum o văzu îi şi veni o idee. Intră înăuntru şi oferi butelca pentru 100 de dolari. La început negustorul îl luă în râs şi-i dădu pe ea 5 dolari; dar orice s-ar spune, era un clondiraş nespus de ciudat, că doar sticlă ca aceea din care era făcut nu fusese nicicând suflată într-o sticlărie omenească, şi pe urmă culorile străluceau nespus de frumos pe albeața ei ca de lapte, iar umbra dinăuntru se frământa de mai mare dragul; aşa că, după ce se tocmi cât se tocmi, aşa cum le stă în obicei confraților lui, negustorul îi dădu 60 de dolari de argint şi aşeză sticla pe un raft în mijlocul vitrinei.

- Va să zică, îşi spuse Keawe, am vândut cu 60 de dolari ceea ce am cumpărat cu 50, sau ca să spun drept cu ceva mai puțin, căci unul dintre dolarii mei era chilian. Am să mă lămuresc acum şi în privința asta.

Nici nu se întoarse bine pe bord, că se şi repezi să-şi deschidă cufărul: sticla era acolo, căci se întorsese mai repede decât el. Întâmplarea făcea ca pe bordul aceluiaşi vas să se afle şi un prieten de-al lui Keawe, pe numele lui Lopaka.

- Ce te-a apucat de te tot holbezi în cufăr ? îl întrebă Lopaka. Puntea de la provă, unde. se aflau ei, era pustie, şi Keawe îi povesti totul, din fir a păr, după ce-i ceru să păstreze secretul.

- Ciudată treabă, nimic de zis, grăi Lopaka ; tare mi-e frică să nu te-alegi cu cine ştie ce buclucuri de pe urma sticlei ăsteia. Un lucru e însă sigur ca lumina zilei : dacă de pacoste tot nu te poţi scăpa, nu-ţi rămâne altceva decât să tragi şi profit de pe urma târgului. Pune-ţi în gând ceva ce-ţi doreşti, porunceşte să ţi se îndeplinească dorinţa şi dacă ea-ţi va fi îndeplinită întocmai, eu îţi cumpăr pe urmă sticla; grozav aş mai vrea să am o goeletă şi să navighez în insule.

- Mie mi-e gândul la cu totul altceva, spuse Keawe ; îmi doresc să am o casă frumoasă cu grădină pe coasta Konei, unde m-am născut ; aş vrea ca uşa să-mi fie scăldată în soare, să am flori în grădină, geamuri la ferestre, tablouri pe pereţi, aşa cum am văzut în casa în care am intrat astăzi, numai că aş vrea să mai aibă încă un cat şi balcoane de jur împrejur, că la palatul regelui. Ce viaţă fără griji aş mai duce acolo, şi ce-aş mai huzuri cu rudele şi prietenii mei !

- Ce mai vorbă! spuse Lopaka. Hai s-o luăm cu noi în Hawai. Şi dacă totul se arată a fi adevărat, aşa precum o spui, am să-mi ţin făgăduiala, am să cumpăr sticla şi am să cer o goeletă.

Căzură la învoială, şi peste puţin nava o porni îndărăt spre Honolulu cu Keawe, cu Lopaka şi cu sticlă cu tot. Cum debarcară se şi întâlniră pe ţărm cu un prieten care se repezi să-l condoleze pe Keawe.

- Habar n-am de ce m-oi fi condolând, spuse Keawe.

- Se prea poate ca tu să n-ai habar, rosti prietenul, dar află de la mine că unchiul tău, bătrânelul acela de treabă, a murit, iar vărul tău, flăcăul acela încântător, s-a înecat în mare.

Keawe era copleşit de mâhnire şi de atâta plâns şi jale uitase până şi de clondir. Dar lui Lopaka nu-i ieşise din minte şi, după ce durerea lui Keawe se mai potoli oleacă, grăi precum urmează :

- Ştii la ce mă duce gândul ? Unchiul tău n-avea cumva pământ în Hawai, în districtul Kaü ?

- Nu, răspunse Keawe, n-avea în Kaü, ci pe coasta muntelui; ceva mai la miazăzi de Hooken.

- Pământurile astea nu ţi se cuvin oare ţie acuma? întrebă Lopaka.

- Ba da, spuse Keawe, pornindu-se iar pe bocit.

- Destul cât ai bocit ! rosti Lopaka. Mă bate gândul că asta-i treaba butelcii ! Că doar acum ai unde să-ți ridici casa.

- Dacă-i aşa, exclamă Keawe, rău mă mai slujeşte, omorându-mi rudele. Dar nu-i imposibil să fie aşa, căci chiar acolo mă gândisem să-mi aşez casa.

- Oricum ar fi, dar casa nici gând să fie clădită, spuse Lopaka.

- Asta aşa e şi nici nu s-ar putea să fie altfel, răspunse Keawe; unchiul meu avea el, ce-i drept, o leacă de cafea, de ava şi de bananieri, dar mie mi-ar trebui mult mai mult ca să mă înstăresc; încolo, pământul nu-i decât lava golaşă.

- Hai să mergem la avocat! îl îndemnă Lopaka. Mai am o idee ce nu-mi dă pace.

La avocat, li se aduse la cunoştinţă că unchiul lui Keawe strânsese o avere uriaşă în ultimele lui zile şi că lăsase bani gheaţă.

- Ăştia-s banii pentru casă! exclamă Lopaka.

- Dacă vrei să-ți faci casă, spuse avocatul, am să-ți dau eu adresa unui arhitect nou despre care am auzit numai bine.

- Din ce în ce mai bine ! strigă Lopaka. Totul ni se netezeşte în cale. Nu ne rămâne decât să ascultăm şi de acum înainte.

O porniră prin urmare spre arhitect, pe care-l găsiră înaintea unei mese încărcate cu planuri.

- Ați dori ceva ce nu se vede pe toate drumurile ? îl întrebă arhitectul. Asta v-ar place ? spuse el arătându-i lui Keawe o schiță.

Nici n-apucă bine Keawe să arunce o privire pe schiță, că şi scoase un strigăt: dorința ii era îndeplinită întocmai.

- Îmi doresc casa asta, se gândi el, oricât de puțin mi-ar plăcea chipul în care mi-a fost dat s-o am. Mi-o doresc, şi acuma nu-mi rămâne decât să iau şi partea bună o dată cu cea rea.

Îi spuse arhitectului care-i erau dorințele; cum voia să-i fie mobilierul, ce tablouri trebuiau puse pe pereți şi ce bibelouri pe mese; şi la urmă întrebă la ce preț aveau să se ridice toate acestea.

Arhitectul mai ceru lămuriri, apoi îşi luă tocul şi făcu o socoteală; după ce termină, spuse o sumă care era egală cu cea moştenită de Keawe.

Lopaka şi Keawe schimbară între ei o privire plină de tâlc.

- E cât se poate de limpede, se gândi Keawe, că de voie de nevoie trebuie să am această casă. Diavolul mi-a dat-o, şi tare mă tem că prea mult bine n-am să am de pe urma ei; de un lucru sunt însă sigur: atâta timp cât am să am sticla asta n-am să-mi mai doresc nimic. Cu casa fie ce-o fi, mi-a hărăzit-o soarta şi nu-mi rămâne decât să iau şi partea bună şi partea proastă.

După ce puse totul la cale cu arhitectul, semnară împreună o hârtie, şi Keawe şi Lopaka se îmbarcară pentru Australia; se înţeleseseră între ei să nu se amestece cu nimic şi să-i lase pe arhitect şi pe diavolul din clondir să construiască şi să împodobească casa după cum i-o tăia capul.

Călătoria ar fi fost ea bună dacă n-am ține seama de faptul că tot drumul Keawe stătu cu sufletul la gură, căci jurase sa nu-şi mai dorească nimic şi să nu mai primească hatârurile diavolului. După ce trecu timpul hotărât, făcură cale întoarsă. Arhitectul le spuse că terminase casa, şi atunci Keawe şi Lopaka se îmbarcară pe Hall şi trecură dincolo, la Kona, ca să vadă casa şi să controleze dacă totul fusese făcut după dorințele lui Keawe.

Casa se înălța pe coasta muntelui în drumul vaselor. Deasupra ei, pădurea era învăluită în nori de ploaie; dedesubt se întindea lava golaşă tăiată în faleze, unde fuseseră înmormântați regii de odinioară. De jur împrejurul casei se afla o grădină cu tot felul de flori. Într-o parte se întindea grădina de zarzavat în care creştea papaiasul, iar de cealaltă - livada cu arbori de pâine ; drept înaintea ochilor, înspre mare, se ridica un catarg de corabie împodobit cu o flamură. Cât despre casă, avea trei caturi, fiecare prevăzut cu încăperi spațioase şi cu balcoane încăpătoare. Podeaua era făcută dintr-o sticlă foarte fină, limpede ca şi cleştarul şi strălucitoare ca lumina zilei. Camerele erau împodobite cu tot felul de mobile. Pe pereți atârnau tablouri înrămate cu aur, reprezentând corăbii, bătălii, femei nespus de îmbietoare şi peisaje străine. Nu există pe lumea asta tablou care să aibă culori atât de vii ca acelea ce-i fuseseră atârnate lui Keawe în casa sa. Cât despre bibelouri, se întreceau care mai de care în frumusețe; găseai şi ceasuri cu clopoței, şi cutii cu muzicuțe, şi paiațe care dădeau din cap, şi cărți împodobite cu poze, şi arme de preț din toate părțile lumii, şi jocuri care puneau cel mai bine la încercare răbdarea şi-ncântau orele de răgaz ale unui om singuratic. Şi cum nimeni nu s-ar fi încumetat să locuiască în asemenea încăperi făcute parcă pentru a fi privite în trecere, balcoanele erau atât de cuprinzătoare încât un oraş întreg s-ar fi aflat acolo la largul lui. Keawe nu ştia pe care să-l prefere : pe cel din spatele casei, care se afla sub bătaia brizei dinspre insulă şi dădea spre livezi şi spre grădina înflorită, sau pe

cel din faţă, unde puteai să aspiri miresmele mării, să domini întregul perete al muntelui şi să vezi Hallul trecând o dată pe săptămână sau cam aşa ceva între Kooken şi colinele Peele, sau goeletele încărcate cu lemne, ava şi banane navigând în contra vântului, de-a lungul coastei.

După ce cercetară totul cu de-amănuntul, Keawe şi Lopaka se aşezară pe verandă.

- Ei bine, întrebă Lopaka, ţi s-a împlinit întocmai dorinţa ?

- Nu găsesc cuvinte s-o spun, grăi Keawe, e mai frumos decât un vis şi nu mai pot de bucurie.

- Un singur lucru nu-i tocmai cum ar trebui să fie, răspunse Lopaka : toate acestea puteau prea bine să se întâmple fără ca diavolul din sticlă să-ţi fi vârât codiţa. Dacă cumpăr butelca şi rămân fără goeleta, înseamnă că mi-am băgat mâna în foc de pomană. N-am uitat că mi-am dat cuvântul, dar cred că poţi să-mi dai încă o dovadă.

- Am jurat să nu mai cer hatâruri. Şi aşa am întrecut măsura.

- Nu-i vorba de nici un hatâr. Tot ce vreau e să văd cum arată dracul la faţă. Nu te alegi cu nimic de pe urma ăstui fapt, aşa că ruşinea nu-şi are locul; dar dacă-l văd, atunci să ştii că mă conving de-a binelea. Fă-mi te rog plăcerea şi lasă-mă să-l văd pe diavol ; pe urmă banii-s aici, la îndemână, şi cumpăr sticla.

- De un singur lucru mi-e frică. Diavolul ăsta trebuie să fie atât de cumplit la înfăţişare, încât după ce o să-l vezi o să-ţi treacă pofta de sticlă.

- Sunt om de cuvânt şi iată între noi şi banii.

- Prea bine, răspunse Keawe. De fapt şi eu sunt curios. Hai, arată-ţi puţin mutra, domnule drac!

Cât ai zice peşte, diavolul ieşi din sticlă şi intră la loc, iute ca o şopârlă; dar Keawe şi Lopaka rămaseră stană de piatră. Se întunecase de-a binelea şi nici unuia dintre cei doi prieteni nu-i venise în minte o idee sau un cuvânt de spus. La un moment dat, Lopaka întinse banii şi apucă sticla.

- Sunt om de cuvânt, spuse el; şi în privinţa asta nu mai încape îndoială, căci altminteri nu m-aş atinge de sticlă nici cu piciorul. Dar n-am încotro, o să capăt goeleta, câţiva dolari în buzunar, şi pe urmă am să mă descotorosesc de drac cât de repede îmi

va fi cu putinţă. Căci, ca să-ţi spun drept, mi-a cam pierit pofta de când am văzut ce-am văzut.

- Lopaka, n-aş vrea să mă crezi mai rău decât sunt; ştiu că s-a lăsat noaptea, ştiu că drumurile-s proaste şi că nu-i tocmai plăcut să treci la ora asta pe lângă morminte, dar trebuie să-ţi mărturisesc că de când am dat ochi cu mutra aceea nu pot nici să mănânc, nici să dorm, nici să mă rog până nu s-o depărta de aceste locuri. Am să-ţi dau un felinar, un coş, ca să pui în el butelca şi un tablou sau un lucru drăgălaş din casa mea, care ţi-o place ţie, numai pleacă cât mai repede şi du-te de te culcă la Hooken !

- Keawe, mulţi ţi-ar lua vorbele în nume de rău, mai ales după ce ţi-am făcut un serviciu prietenesc, ca acela de a-mi ţine făgăduiala şi de a-ţi cumpăra sticla ; cât despre noapte, întuneric şi drum printre morminte, aflã de la mine că toate astea-s de zece ori mai primejdioase pentru un om care are un asemenea păcat pe conştiinţă şi o asemenea sticlă sub braţ. Dar, cât despre mine, mi-e şi mie atât de frică, încât n-am inimă să te condamn. Am s-o iau din loc; şi mă rog să-ţi dea Dumnezeu fericire în casa ta şi mie noroc pe goeletă, şi până în cele din urmă să ne ducem amândoi în cer, în ciuda diavolului şi a clondirului său.

Lopaka pogorî la poalele muntelui, iar Keawe rămase pe balconul din faţă ca să asculte zgomotul iscat de potcoavele calului şi ca să urmărească lumina felinarului până la capătul potecii şi apoi pe faleza peşterilor, în care erau îngropaţi morţii de odinioară; şi în vremea asta el tremură, îşi frânse mâinile, se rugă pentru prietenul său şi-i mulţumi lui Dumnezeu că el însuşi scăpase de acest chin.

Dar a doua zi se arătă o dimineaţă minunată, şi noua sa casă era atât de încântătoare la vedere încât uită de spaimele prin care trecute. Zilele se scurgeau una după alta, şi viaţa lui Keawe era numai bucurie. Îşi avea locul lui preferat pe veranda din spate, unde mânca, dormea şi citea toate noutăţile care apăreau în ziarele din Honolulu ; iar dacă cineva trecea pe lângă casă trebuia neapărat să intre şi să vadă camerele şi tablourile. Casei i se dusese vestea : în toata Kona nu i se spunea decât Ka-Hale-Nui (Casa cea mare) şi câteodată chiar Casa cea luminoasă, căci Keawe avea un chinez care, cât era ziua de lungă, nu făcea decât să şteargă praful şi să lustruiască ; şi geamurile, şi aurăriile, şi mobilele frumoase, şi tablourile străluceau de păreau luminoase ca o dimineaţă însorită. Cât despre Keawe al nostru, ori de-câte ori intra în vreo cameră, nu-şi putea înfrâna cântecul ce i se ridica pe buze, atât de vesel îi era sufletul. Iar când corăbiile treceau prin faţa casei înălţa flamura pe catarg.

Aşa se scurse vremea până în ziua când Keawe se duse în vizită la un prieten de-al său care stătea departe, tocmai la Kailua. Toţi îl sărbătoriră după cum se cuvenea, şi a doua zi dimineaţă se sculă în zori şi se aşternu la drum: călărea repede căci nu-l lăsa inima să stea departe de frumoasa lui casă, şi, în afară de aceasta, în noaptea

următoare, morții cei de demult aveau să se plimbe slobozi pe coastele Konei; după ce se înhăitase cu diavolul nu-i venea tocmai la îndemână să dea ochi şi cu morții. După ce trecu de Honaunau, în tjmp ce privirea-i rătăcea în depărtare, văzu înaintea lui o femeie care se scălda la țărmul mării. Părea bine făcută, dar el n-o luă în seamă. Totuşi văzu cum îi flutură cămaşa albă când o îmbrăcă şi apoi holokul cel roşu ; în clipa când ajunse în dreptul ei, ea tocmai mântuise cu îmbrăcatul, plecase de pe țărm şi se aținea la marginea potecii în holokul ei roşu, împrospătată de apa mării, cu ochii strălucitori şi prietenoşi. Nici n-o văzu bine Keawe că şi trase de frâu.

- Mi se părea că-i ştiu pe toți cei de prin partea locului, spuse el. Cum se face că pe tine nu te-am văzut ?

- Eu sunt Kokua, fiica lui Kiano, răspunse ea. M-am întors tocmai de la Oahu. Dar tu cine eşti ?

- Am să-ți spun la timpul potrivit cine sunt eu, rosti Keawe descălecând, şi asta n-o să se întâmple chiar acum căci mi-am pus ceva în gând şi, cum pesemne c-ai auzit vorbindu-se de mine, dacă ți-aş spune cine sunt, s-ar putea ca răspunsul tău să nu fie sincer. Dar întâi şi întâi spune-mi; eşti măritată ?

Kokua izbucni în râs.

- De ce-mi răspunzi la întrebarea mea cu o întrebare ? spuse ea. Tu eşti însurat ?

- Nu, Kokua, nu sunt însurat şi până acum nici nu mi-a trecut niciodată prin minte, dar am să-ți spun adevărul adevărat. Te-am întâlnit aici, la marginea drumului, ochii mei s-au oglindit în ochii tăi ca nişte stele, şi sufletul meu şi-a luat zborul spre tine ca o pasăre. Şi acum, de nu-ți plac, să-mi spui ca să-mi văd de drum, dar de nu mă crezi mai rău decât alți flăcăi, am să te rog să-mi spui şi asta, şi atunci mă voi întoarce din drum şi-mi voi petrece noaptea la tatăl tău, iar mâine am să-i vorbesc bătrânului.

Kokua nu răspunse nimic, dar se uită spre mare şi râse.

- Kokua, rosti Keawe, de nu-mi spui nimic, socot că răspunsul e bun; hai să mergem la tatăl tău !

Ea o porni la drum înaintea lui şi nici acuma nu vorbi, doar din când în când se uita îndărăt, apoi îşi întorcea privirea şi şi-o ațintea undeva, departe, şi-şi ținea panglicile pălăriei între dinți.

Când ajunseră în uşa casei, Kiano ieşi din verandă şi-i dădu bineţe lui Keawe, spunându-i pe nume. Atunci fata îl privi cu atenție căci vestea despre casa lui cea mare

ajunsese până la urechile ei, şi, de bună seamă, mulţi s-ar fi lăsat ispitiţi. Petrecură seara în mare bucurie; sub ochii părinţilor ei, fata se arăta îndrăzneaţă ca un paj şi-l lua în râs pe Keawe, căci avea limba ascuţită. A doua zi, după ce vorbi între patru ochi cu Kiano, o întâlni pe fată şi rămaseră amândoi, singuri.

- Kokua, spuse el, ieri m-ai batjocorit cât a fost seara de lungă; mai ai încă vreme să mă alungi. N-am vrut să-ţi spun numele meu din pricina casei celei frumoase: mi-era frică să nu-ţi placă prea mult casa şi prea puţin bărbatul care te iubeşte. Acum ai aflat totul şi dacă voia ta e să nu mă mai vezi, spune-mi-o în faţă.

- Nu, exclamă Kokua, nu vreau asta ! şi pe când rosti aceste vorbe ea nu mai râse, şi atunci Keawe n-o mai întrebă nimic.

Aşa şi-a arătat Keawe dragostea: lucrurile au mers cum nu se poate mai repede. Dar de ce ne-am mira de lucrul acesta ? Oare săgeata nu zboară tot atât de repede, iar glonţul puştii n-o întrece oare, şi totuşi nu-şi ating amândouă ţinta? E drept că lucrurile au mers repede, dar ele au ajuns departe, şi gândul lui Keawe şi-a găsit ecou în inima tinerei fete; ea-i auzea vocea în vuietul talazurilor ce se izbeau de lavă şi pentru bărbatul pe care-l văzuse numai de două ori în viaţă şi-ar fi părăsit şi tată, şi mamă, şi insulele natale. Cât despre Keawe, calul său zbura pe când se căţăra pe poteca de munte, iar atunci când trecu sub faleza în care erau săpate mormintele, ţăcănitul potcoavelor şi cântecele vesele ale lui Keawe treziră ecouri în peşterile funerare. Tot într-un cântec o ţinu până la casa cea luminoasă. Se aşeză să mănânce pe balconul cel mare şi chinezul se minuna auzindu-şi stăpânul cântând între îmbucături. Soarele coborî la orizont, şi se lăsă noaptea: şi Keawe trecea de pe un balcon pe altul la lumina lămpilor, iar cântecul lui, ce ţâşnea din înaltul muntelui, îi umplea de mirare pe marinarii de pe vase.

- Iată-mă ajuns în culmea fericirii, îşi spuse el. Viaţă mai bună nici că mi-aş putea dori, eu sunt pe o culme, iar în jurul meu totul coboară spre mai rău. Astăzi am să aprind pentru prima dată lumina în toată casa şi am să mă scald în baia mea cea frumoasă, cu apă caldă şi rece, şi am să dorm singur în patul din camera mea nupţială.

Îi porunci chinezului, care se sculă somnoros, să se ducă să aprindă focul. Pe când trebăluia jos, la cazane, chinezul îşi auzea stăpânul cântând şi veselindu-se sus, deasupra lui, în camerele luminate. După ce apa se încălzi, îşi chemă stăpânul: chinezul îl mai auzi cântând, apoi cântecul se întrerupse, în timp ce Keawe se dezbrăca, şi apoi se frânse brusc. Chinezul mai trase ce mai trase cu urechea şi, neauzind nimic, îl strigă de jos pe Keawe şi-l întrebă dacă totul era în ordine, iar Keawe îi răspunse „da" şi-i spuse să se ducă la culcare; dar cântecul nu mai răsună în casa cea luminoasă, şi toată nopticica chinezul auzi paşii stăpânului său străbătând fără încetare balcoanele.

Iată ce se întâmplase: dezbrăcându-se ca să se scalde, Keawe zări pe pielea sa o pată ca acelea pe care le lasă lichenii pe stâncă, şi atunci cântecul îi îngheță în gură. Căci cum o văzu, el îşi dădu seama că nu-i altceva decât lepră.

Pentru oricine e trist să se îmbolnăvească de această boală. Şi oricui i-ar fi venit nespus de greu să părăsească o casă atât de frumoasă şi atât de comoda, să-şi lase toți prietenii şi să se ducă pe coasta de nord a Molokaiului, între faleza cea înaltă şi brizanți. Dar cu atât mai vrednic de milă era Keawe, care abia cu o zi înainte întâlnise dragostea şi o câştigase nu mai târziu decât în dimineața aceea şi care acum vedea că toate speranțele sale se sfarmă dintr-o dată ca sticla !

O clipă rămase pe marginea căzii, apoi sări în sus strigând, se repezi afară şi începu să măsoare balconul de la un capăt la altul, pradă deznădejdii.

- Aş părăsi de bunăvoie Hawaiul, pământul părinților mei, îşi spuse Keawe, aş părăsi cu inima uşoară casa aceasta înaltă, cu multe ferestre, din vârful muntelui. Nu m-aş da înapoi să mă duc la Molokai, la Kalaupapa, lângă faleze, şi să trăiesc în mijlocul bolnavilor, să dorm alături de ei, departe de strămoşi. Dar ce rău am făcut, ce păcat îmi apasă sufletul ca să trebuiască s-o întâlnesc pe Kokua ieşind proaspătă din mare în amurg ? Kokua, vraja inimii mele ! Kokua, lumina vieții mele ! Niciodată n-am să mă mai pot însura cu ea, niciodată n-am s-o mai pot ține cu mâna mea plină de iubire, de aceea, Kokua, numai pentru tine stau şi mă tânguiesc!

Luați aminte ce fel de om era Keawe al nostru ; ar fi putut rămâne foarte bine acolo, în casa cea luminoasă, ani în şir, fără ca nimeni să ia seamă la boala lui, dar el nu-şi putea găsi liniştea ştiind că trebuia s-o piardă pe Kokua. Dar mai mult decât atât: el s-ar fi putut căsători cu Kokua aşa cum era, ba chiar mulți ar fi procedat astfel, căci mulți sunt cei ce n-au mai multă inimă decât un porc, dar Keawe o iubea pe fată cu o dragoste bărbătească şi n-ar fi vrut să-i facă vreun rău sau s-o primejduiască în vreun fel.

Când îşi aduse aminte de sticlă abia trecuse de miezul nopții. Se duse în veranda din spate şi-şi aminti de ziua când se arătase diavolul; numai ce se gândi şi-i şi îngheță sângele în vine.

- Cumplită-i butelca aceea, gândi Keawe, cumplit e şi diavolul şi-i groaznic să trăieşti sub amenințarea flăcărilor iadului ! Dar ce altă speranță de însănătoşire îmi rămâne ? Şi când m-aş mai putea căsători cu Kokua ? Cum vine asta !? L-am înfruntat pe diavol pentru o casă şi n-am să-l înfrunt iarăşi ca s-o câştig pe Kokua ?

Şi-aduse aminte că a doua zi Hallul trecea în drumul lui spre Honolulu. „Acolo trebuie să mă duc întâi şi întâi - îşi spuse el - ca să mă-ntâlnesc cu Lopaka. Căci altceva

mai bun n-am în afara speranței de a regăsi sticla de care m-am descotorosit cu atâta bucurie".

Nu putu închide ochii toată noaptea, îmbucăturile i se opreau în gâtlej, dar nu uită să-i trimită o scrisoare lui Kiano şi când se apropie ora sosirii vasului-poştă încălecă pe cal şi coborî faleza mormintelor. De sus se cernea o ploaie deasă; calul înainta anevoie ; Keawe aruncă o privire spre gurile căscate, înecate în bezna ale peşterilor şi-i invidie pe morții care dormeau acolo şi puseseră capăt necazurilor. Amintindu-şi cum galopase pe acolo cu o seară înainte, fu cuprins de mirare. Nu trecu mult şi ajunse la Hooken. Toți cei din partea locului erau adunați ca întotdeauna ca să întâmpine vasul-poştă. Sub şopron, în fața prăvăliilor, oamenii stăteau şi glumeau sau îşi povesteau veştile nou aflate, numai lui Keawe nu-i ardea de pălăvrăgit; se aşezase în mijlocul lor, dar privirea îi rătăcea pe afară, urmărind răpăielile ploii pe case şi talazurile ce se izbeau de stânci, şi abia de-şi putea infrâna suspinele.

- Keawe din casa cea luminoasă e trist, îşi spuneau oamenii unul altuia.

Şi într-adevăr era trist căci avea de ce să fie.

Hallul acostă, şi Keawe se urcă în baleniera care-l duse pe bord. Puntea din spate era plină cu haoli [albi] care vizitaseră vulcanul după cum le era obiceiul; mijlocul vasului era ticsit cu canaci [nume dat locuitorilor din insulele Pacificului] şi puntea din față cu boi sălbatici din Hilo şi cu cai din Kaü, dar Keawe, copleşit de durere, se ținea deoparte şi se uita spre casa lui Kiano. Abia de se distingea pe țărm printre stâncile negre, la umbra cocotierilor, şi lângă uşă se vedea un holoku roşu, nu mai mare decât o muscă, care se foia grăbit de colo-colo.

- Ah! regină a inimii mele, strigă el, îmi primejduiesc prețiosul meu suflet ca să fii a mea!

Nu trecu mult, şi beznele nopții îi învăluiră, luminile se aprinseră în cabine, şi haolii începură să joace cărți şi să bea whisky după cum le era obiceiul, dar Keawe nu făcu altceva toată noaptea decât să măsoare puntea, încoace şi colo; şi a doua zi, pe când treceau prin fața coastei Maui şi Molokai, el tot o mai măsura ca o fiară sălbatică prinsă în cuşcă.

Spre seară, ocoliră capul Diamantului, şi ajunseră la digul din Honolulu. Keawe coborî de pe vas o dată cu ceilalți călători şi, cum ajunse în port, începu să întrebe în stânga şi în dreapta de Lopaka. Află că era proprietarul unei goelete, cea mai bună din insulă, şi că plecase tocmai la Pola-Pola sau Kahiki, aşa că nu mai putea nădăjdui să-l găsească. Keawe îşi aduse aminte de unul dintre prietenii acestuia, un avocat din oraş (al cărui nume nu trebuie să-l dezvălui), şi se interesă de el. I se spuse că se îmbogățise

peste noapte şi că avea o casă nouă şi frumoasă pe țărmul lui Waikiki : lucrul acesta îi dădu de gândit lui Keawe, care chemă o trăsură şi se duse la avocat.

Casa era nou-nouță, copacii din grădină nu crescuseră mai mari de o şchioapă, încât păreau nişte trestii, iar avocatul, în timp ce se prezenta, părea a fi nespus de mulțumit.

- Cu ce ți-aş putea fi de folos? întreba el.

- Eşti prietenul lui Lopaka, răspunse Keawe, şi dat fiind că Lopaka a cumpărat de la mine un anumit obiect, cred ca dumneata m-ai putea ajuta să-l regăsesc.

Avocatul se întunecă la față.

- Aş putea să mă prefac ci nu înțeleg despre ce este vorba, domnule Keawe, spuse el, dar n-am s-o fac, deşi afacerea pe care dumneata o răscoleşti e al naibii de păcătoasă. Te rog să mă crezi ca nu ştiu unde anume l-ai putea găsi, dar am anumite bănuieli şi, dacă ai vrea să te duci într-un loc unde am să te trimit eu, cred că ai să-i dai de urmă.

Şi-i dădu numele unui om pe care de asemenea, prefer să nu-l pomenesc. Trecură zile întregi, timp în care Keawe se ducea de la unul la altul, întâlnind pretutindeni în calea sa veşminte noi, trăsuri, case noi şi frumoase, şi pretutindeni îl întâmpinau oameni foarte mulțumiți, deşi, ca să spunem drept, cum se aducea vorba despre clondir, ei se întunecau la față.

- Fără îndoială că sunt pe drumul cel bun, se gândi Keawe. Hainele acestea noi şi trăsurile sunt darurile micului diavol, şi mutrele pe care s-a întipărit fericirea sunt ale celor care au profitat cât au putut de pe urma lui şi apoi s-au descotorosit cu uşurință de lucrul acela afurisit. Când au să-mi iasă înainte fețe palide şi când la ureche au să-mi ajungă suspine, am să ştiu ca nu mai am drum lung de bătut până la sticlă.

Într-un sfârşit, fu trimis la un haol din Beritannia Street. Când ajunse la uşa acestuia, către ora cinei, văzu semnele obişnuite: casa era nouă, grădina abia plantată, iar ferestrele străluceau în lumina lămpilor electrice. Când apăru proprietarul, un fior de speranță şi totodată de teamă îl străbătu pe Keawe din creştet până în tălpi. Era un tânăr de o paliditate cadaverică, cu ochii înconjurați de cearcăne, cu părul ciufulit şi cu aerul unui om condamnat la spânzurătoare.

- De bună-seamă că aici e, gândi Keawe, şi când vorbi cu tânărul îi spuse de-a dreptul ceea ce căuta :

- Am venit să cumpăr sticla, rosti el.

La vorbele acestea, tânărul haol din Berttannia Street trebui să se sprijine de perete.

- Sticla ! bâigui el. Ai venit să cumperi sticla !

Apoi păru că-i gata să se înăbuşe, dar îl strânse pe Keawe de braț şi-l duse înăuntru, în casă, şi umplu două pahare cu vin.

- În sănătatea dumitale! îi ură Keawe, care se obişnuise cu obiceiurile haolilor. Aşa e cum am spus, adaugă el, am venit să cumpăr sticla. Ce preț are acuma?

Cum auzi întrebarea, tânărul lăsă să-l lunece paharul printre degete şi aruncă lui Keawe o privire înspăimântată.

- Prețul ! exclamă et. Vrei să-i ştii prețul! Nu-l cunoşti?

- Nu, nu-l cunosc şi te-ntreb care e, răspunse Keawe. Dar ce-i cu dumneata? Nu cumva s-a iscat vreun bucluc în ce priveşte prețul ?

- A scăzut mult valoarea sticlei de când ai avut-o dumneata, domnule Keawe, spuse tânărul, abia legând vorbele între ele.

- Bine, bine, am s-o iau mai ieftin. Cât ai dat pe ea ? Tânărul se făcuse alb ca varul.

- Doi cenți, rosti el.

- Cum? Doi cenți? Asta înseamnă că n-o mai poți vinde decât cu unul singur, iar cel ce-o cumpără...

Vorbele îi înghețară pe buze ; cel care avea să cumpere sticla n-avea s-o mai vândă niciodată, şi dracul dinăuntrul ei îi va ține tovărăşie până la moarte, până când îl va lua şi-l va duce în fundul aprins al iadului.

Tânărul din Beritannia Street căzu în genunchi.

- Cumpăr-o, pentru Dumnezeu, strigă el, o să-ți dau toată averea mea pe deasupra. Când am cumpărat-o la prețul acela îmi pierdusem mințile. Furasem bani de la magazinul în care lucram, nu mai aveam nici o scăpare, mă păştea temnița.

- Sărman de tine, spuse Keawe, ți-ai vârât sufletul într-o treabă atât de lipsită de speranță ca să nu-ți primeşti pedeapsa ce ți se cuvenea de drept în urma faptei tale ruşinoase şi crezi că eu aş putea şovăi în fața dragostei? Dă-mi clondirul! Sunt sigur că ai şi pregătit mărunțişul. Ține o monedă de 5 cenți!

Lucrurile stăteau întocmai cum bănuise Keawe: tânărul îşi pregătise mărunțişul într-un sertar; sticla trecu dintr-o mână într-alta, şi degetele lui Keawe nici nu se încleştară bine de gâtul ei, că îşi şi exprimă dorința să se însănătoşească. Şi într-adevăr, când ajunse în camera lui şi se dezbrăcă înaintea oglinzii, pielea îi era netedă, ca de copil. Şi atunci se întâmplă un lucru nespus de curios : abia se înfăptuise minunea, că lui Keawe nici nu-i mai păsa de lepră şi abia de se mai gândea la Kokua. Un singur gând îi frământa mintea : acum era legat de diavolul din clondir, pe viață, de-a pururi, şi altceva decât să se prefacă în scrum pentru totdeauna în flăcările iadului n-avea ce să mai aştepte. Undeva, departe, înaintea lui, le văzu arzând în închipuire, înălțându-se amenințătoare, şi sufletul său fu cuprins de o sfârşeală, iar bezna îl învălui.

Când îşi reveni în simțiri, Keawe îşi aminti că în seara aceea la hotel cânta orchestra. Se duse şi el, căci îi era frică de singurătate, dar nici acolo, printre oamenii fericiți, în timp ce asculta notele când joase, când ascuțite şi-l vedea pe Berger conducând orchestra, nu-şi găsi liniştea căci n-auzea decât trosnetul pojarului şi nu vedea decât pălălăile arzând în genunile fără fund. Deodată orchestra începu să ciute Hi-Ki-Ao-Ao. Cântecul acesta îl aminti de Kokua şi-i mai dădu puțin curaj.

„Acum nu mai am încotro - se gândi el -, şi încă o dată nu-mi rămâne decât să iau şi partea cea bună, şi partea cea rea".

Se întoarse deci în Hawai cu primul vas şi, de îndată ce-i fu cu putință, se căsători cu Kokua şi o aduse pe coasta muntelui, în casa cea luminoasă.

Lucrurile stăteau cam aşa: când erau împreună, inima lui Keawe îşi găsea liniştea, dar cum rămânea singur îl năpădeau tot felul de gânduri, care de care mai înfricoşătoare, şi auzea pârlitul flăcărilor şi vedea focul învăpăiat arzând în hiolele fără fund. Fata i se dăruise cu trup şi suflet, inima îi tresălta în piept când el i se arăta înaintea ochilor, mâna i se lipea de a lui, şi era atât de gingaşă din creştet până în tălpi încât nimeni n-ar fi putut-o vedea fără să nu fie cuprins îndată de bucurie. Era blândă din fire şi totdeauna avea pe buze cuvinte duioase. Ştia tot felul de cântece şi, ciripind ca o păsăruică, se plimba prin casa cea luminoasă, mai strălucitoare decât tot ce se află în cuprinsul celor trei etaje; Keawe se desfăta privind-o şi auzindu-i glasul, dar de îndată trebuia să se tragă într-un ungher ca să plângă şi să se tânguie în voie, gândindu-se la prețul cu care-o plătise. Apoi îşi ştergea ochii, îşi spăla fața şi se ducea să se aşeze cu Kokua pe balcoanele cele marii ca să-şi unească glasul cu al ei şi să-i zâmbească cu jale în suflet când ea îi zâmbea.

Într-o bună zi, pasul Kokuei nu se mai arătă atât de sprinten, iar cântecele el deveniră din ce în ce mai rare: Acum nu numai Keawe plângea pe ascuns: se ascundeau unul de celălalt, şi fiecare se aşeza pe câte un balcon la celălalt capăt al casei celei luminoase, care-i despărțea. Keawe era atât de cufundat în deznădejdea lui încât abia de băgă în seamă schimbarea ce se petrecuse cu Kokua şi care de fapt îl mulțumea căci avea acum mai multe ceasuri de răgaz ca să rămână singur cu gândurile lui şi nu mai trebuia atât de des să-şi ascundă inima-i bolnavă sub o față zâmbitoare. Dar într-o zi în timp ce mergea prin casă fără zgomot, auzi nişte suspine ca de copil şi o văzu pe Kokua zbătându-se pe balcon şi plângând de mai mare jalea.

- Bine faci că plângi în casa asta, Kokua ! spuse el. Dar mi-aş fi dat capul pentru ca măcar tu să fii fericită.

- Eu fericită ! strigă ea. Keawe, pe când trăiai singur în casa ta cea luminoasă îți mersese vestea de la un capăt la celălalt al insulei că eşti un om fericit; râsul şi cântecul nu-ți mai piereau de pe buze, şi chipul îți era luminos ca un răsărit de soare. Pe urmă te-ai căsătorit cu biata Kokua. Numai Dumnezeu din cer ştie care-i sunt păcatele, dar din ziua aceea zâmbetul nu ți-a mai înflorit pe buze ! Vai ! exclamă ea, ce s-a întâmplat oare ? Îmi închipuiam că sunt drăguță şi ştiam că te iubesc ; de unde s-a iscat norul ăsta care-mi întunecă bărbatul ?

- Biată Kokua! spuse Keawe.

Se aşeză lângă ea şi încercă să-i ia mâna în mâna lui, dar ea şi-o trase repede îndărăt :

- Biată Kokua, urmă el, biata mea copilă, dulcea mea ! Credeam că nu vezi nimic. Dar acum ai să afli totul. Cel puțin să-ți fie milă de bietul Keawe ; ai să-nțelegi cât de mult te-a iubit odată, căci a înfruntat iadul ca să te aibă, şi cât te mai iubeşte (bietul condamnat) pentru că atunci când te vede îți mai poate zâmbi.

Acestea fiind zise, îi spuse toată povestea de la început şi până la sfârşit.

- Ai făcut asta pentru mine !? strigă ea. Şi eu care nu-mi găseam liniştea !

Kokua îl îmbrățişă şi plânse pe umărul lui.

- Ah ! copilă ce eşti! spuse Keawe. Dar eu parcă-mi găsesc liniştea când mă gândesc la focul iadului !?

- Nu vorbi aşa, răspunse ea; nimeni nu poate fi pierdut din dragoste pentru Kokua, fără să aibă alte păcate pe suflet. Keawe, îți făgăduiesc că am să te salvez cu mâinile astea ale mele sau am să pier o dată cu tine. Altfel ar fi oare cu putință? Tu mă iubeşti şi-mi dăruieşti sufletul tău şi-mi închipui că eu nu mi-aş da viața întru izbăvirea ta !

- Ah ! draga mea, poți să-fi dai şi de o sută de ori viața căci mie tot n-o să-mi ajute la nimic, dar în schimb ai să mă laşi singur până când mi-o veni vremea să mă duc în iad.

- Află că eu am fost crescută într-o şcoală din Honolulu şi am ştiință de carte. Îți spun că am să-l izbăvesc pe cel pe care-l iubesc. De ce-o ții tu morțiş cu centul? Lumea nu-i toată americană. În Anglia există o monedă care se numeşte farthing şi care valorează cam jumătate de cent. Ah ! Nenorocire ! exclamă ea, asta nu ne ajută mare lucru căci cel ce cumpără sticla e pierdut, şi altul la fel de curajos ca tine n-o să se mai găsească! Dar mai există şi Franța: acolo la ei, există o monedă mică mititică, pe numele ei centimă. Un cent are vreo 5 centime sau cam aşa ceva. O monedă mai bună nici c-am putea găsi. Hai, Keawe, hai să mergem în insulele franceze ! Să mergem în Tahiti cât de repede ne pot duce vasele. O să ne facem rost de 4 centime, de 3 centime, de 2 centime şi de o centimă; avem patru vânzări posibile pentru viitor şi unde mai pui că suntem doi ca să punem târgul la cale. Hai, Keawe! sărută-mă şi alungă-ți îndoiala! Kokua are să te apere!

- Har divin ! strigă el. Nu pot să cred că Dumnezeu o să mă pedepsească pentru că-mi doresc un lucru atât de bun. Fie precum ți-e voia, du-mă unde vrei : îmi încredințez viața şi izbăvirea în mâinile tale.

A doua zi, dis-de-dimineață, Kokua începu să se pregătească de plecare. Ea luă cufărul cu care pleca Keawe pe mare şi întâi şi întâi aşeză clondirul într-un colț, apoi umplu cufărul cu lucrurile cele mai de preț şi cu cele mai frumoase bibelouri din casă.

- Trebuie să facem să se creadă că suntem oameni bogați, altminteri cine şi-ar pleca urechea ta povestea sticlei ? spuse ea.

Cât timp a stat şi a trebăluit, s-a arătat veselă şi zglobie ca o păsărică. Doar când se uita spre Keawe, ochii i se umpleau de lacrimi şi atunci lăsa totul baltă şi dădea fuga să-l îmbrățişeze. Cât despre Keawe, parcă i se luase o piatră de pe inimă; acum, că-şi împărtăşise taina şi că încolțise în el nădejdea, părea alt om : călca mai uşor şi răsufla iarăşi în voie. Dar spaimele mai erau încă aproape, şi din când în când, aşa cum vântul suflă o lumânare, nădejdea murea în el, şi vedea flăcările vânzolindu-se şi focul învăpăiat arzând în străfundurile iadului.

Dădură pretutindeni de veste că pleacă într-o călătorie de plăcere în Statele Unite, lucru ce păru ciudat, dar totuşi mai puţin ciudat decât adevărul, dacă cineva i-ar fi dat de urmă. Până la Honolulu merseră cu Hallul şi de acolo plecară pe Umatia la San Francisco, împreună cu o mulţime de haoli. La San Francisco se urcară pe vasul Tropic Bird, care se îndrepta spre Papeete, principala aşezare franceză din insulele sudului. Ajunseră după o călătorie plăcută, într-o zi frumoasă, când bătea musonul, şi văzură stâncile înspumate de talazuri şi Motuiti cu palmierii săi, iar când goeleta intră în golf, privirile li se opriră asupra caselor albe ale oraşului înşirate de-a lungul ţărmului, între copacii verzi, şi mai sus, deasupra munţilor şi a norilor din Tahiti, Insula cea Înţeleaptă.

Socotiră că cel mai cuminte e să închirieze o casă şi-şi aleseră una ce se afla chiar faţă în faţă cu consulatul britanic; astfel puteau să-şi arate mai uşor bogăţia şi să bată la ochi cu caii şi trăsurile lor. Le era lesne să capete tot ce voiau atâta timp cât aveau clondirul asupra lor: Kokua era mai îndrăzneaţă decât Keawe şi, de fiecare dată când avea vreo dorinţă, îl chema pe diavol şi cerea 20 sau 100 de dolari. Aşa se face că tot oraşul află repede de ei; şi străinii sosiţi din Hawai, caii şi trăsurile lor falnice, holokurile şi dantelele Kokuei alcătuiră subiectul a nenumărate conversaţii.

Se obişnuiră repede cu limba tahitiană, care semăna bine cu cea care se vorbeşte în Hawai, căci numai câteva litere se deosebesc. Cum reuşiră să se exprime cu uşurinţă începură să ofere butelca. Vă puteţi da seama că nu le venea prea la îndemână să deschidă acest subiect; nu era tocmai uşor să convingi oamenii că vorbeşti serios când oferi cu 4 centime un izvor de sănătate şi de bogăţii fără de sfârşit. De altminteri trebuiau neapărat să explice şi neajunsurile sticlei. Şi atunci ori oamenii nu-i luau în serios şi râdeau, ori exagerau părţile rele, deveneau serioşi şi se fereau de Keawe şi de Kokua ca de nişte oameni care sunt în legătură cu diavolul. Departe de a câştiga teren, nu trecu mult, şi amândoi se văzură evitaţi de întregul oraş: copiii fugeau de ei ţipând, lucru pe care Kokua nu-l putea suferi, catolicii îşi făceau cruce când îi întâlneau în drum, şi toţi, de parcă s-ar fi înţeles, le refuzară propunerile. Sufletul lor fu cuprins de deznădejde. După o zi obositoare, îşi petreceau seara în noua lor casă fără să schimbe o vorbă între ei, numai din când în când tăcerea era întreruptă deodată de un sughiţ de plâns al Kokuei. Uneori se rugau împreună, alteori puneau sticla pe podea şi rămâneau toată seara uitându-se la umbra ce se mişca înăuntrul el. Atunci li se făcea frică să se mai culce. Trecea mult timp până-i lua somnul şi dacă unul dintre ei adormea, când se trezea îl găsea pe celălalt plângând pe tăcute în întuneric sau se vedea singur căci celălalt fugise din casă, din vecinătatea sticlei, şi rătăcea pe sub bananierii din grădină sau pe ţărm, în razele lunei.

Într-o noapte, Kokua se trezi şi se văzu singură. Keawe plecase. Ea pipăi patul cu mâna, dar culcuşul lui era rece. Atunci o cuprinse frica şi se ridică în capul oaselor pe pat. O rază de lună răzbătea prin obloane. În lumina ei se putea vedea sticla zăcând pe

podea. Afară, vântul bătea cu putere, copacii stufoşi din alee fremătau, şi frunzele moarte foşneau pe verandă. Printre aceste zgomote, Kokua desluşi un altul. Dacă era fiară sau om, ea n-ar fi putut-o spune, dar ceea ce-i fu dat să audă era trist ca moartea şi-ți sfâşia inima. Se ridică binişor, întredeschise uşa şi aruncă o privire în curtea scăldată în lumina lunei. Acolo, sub bananieri, Keawe stătea întins cu capul în colb şi se jelea. Primul gând al Kokuei fu acela de a fugi spre el şi a-l mângâia, dar cel de-al doilea gând o țintui locului. Keawe se arătase față de nevasta lui ca un om curajos; în clipa aceea de slăbiciune ea nu trebuia să-l facă să roşească ducându-se lângă el şi atunci se întoarse în casă.

- Cerule! exclamă ea. Cât de nepăsătoare şi de slabă am fost ! El, şi nu eu, e amenințat de osânda eternă ; el, şi nu eu, şi-a luat asupră-şi blestemul. Pentru mine, pentru dragostea unei ființe de nimic, care nu-i poate da nici un ajutor, vede el acum atât de aproape flăcările iadului... ba mai simte şi fumul aşa cum stă acolo afară, întins în bătaia vântului, sub razele lunei. Sunt oare atât de greoaie la minte încât n-am putut înțelege până acum care mi-e datoria sau am înțeles-o şi m-am ferit de ea ? Dar acum, cu toată dragostea de care sunt în stare, îmi iau inima în dinți; îmi iau rămas, bun de la dalbele trepte ale cerului şi de la chipurile prietenilor care m-aşteaptă acolo sus. Cu dragoste voi răspunde dragostei, şi iubirea mea nu va fii mai prejos de cea a lui Keawe ! Cu sufletul meu îi voi izbăvi sufletul, şi al meu va fi cel care va pieri !

Se pregăti repede de plecare. Luă bani pentru schimb, prețioasele centime pe care le păstrau totdeauna lângă ei, căci moneda aceasta e foarte rară, iar ei o luaseră de la birourile guvernământului. Când ieşi în stradă, cerul se acoperise, şi luna intrase în nori. Oraşul dormea, şi ea nu ştia încotro să-şi îndrepte paşii când auzi pe cineva tuşind în umbra copacilor,

- Bătrâne, spuse Kokua, ce faci aici, afară, în noaptea asta înghețată ?

Bătrânul tuşea atât de tare încât abia de-i putu răspunde, dar ea înțelese că era sărac şi străin de acele locuri.

- N-ai vrea să-mi faci un serviciu ? îl întrebă Kokua. Eşti străin ca şi mine. Eşti bătrân, pe când eu sunt o femeie tânără ; n-ai vrea să ajuți o fiică a Hawaiului ?

- Ah! exclamă bătrânul. Tu eşti vrăjitoarea din cele opt insule şi încerci să-mi ispiteşti până şi bătrânul meu suflet? Noroc că am auzit vorbindu-se de tine şi am să mă păzesc de răutatea ta.

- Stai jos aici, îl rugă Kokua, şi lasă-mă să-ți povestesc ceva ! îi spuse toată povestea lui Keawe de-a fir a păr.

- Şi iată, încheie ea, acum sunt nevasta lui, pe care a câştigat-o cu prețul sufletului său. Ce-mi rămâne de făcut? Dacă m-aş duce eu la el şi i-aş cere să-mi vândă sticla, n-o să mi-o dea. Dacă te duci însă dumneata, o să ți-o vândă numaidecât. Eu rămân aici să te aştept. O să-ți dea sticla cu patru centime şi eu am s-o cumpăr de la dumneata cu 3. Dumnezeu să-i dea curaj unei biete fete!

- Dacă ai de gând să mă-nşeli, spuse bătrânul, Dumnezeu o să te pedepsească cu moartea.

- Aşa va fi ! strigă Kokua. Fii sigur că aşa va fi. N-aş putea să te mint: Dumnezeu n-ar îngădui-o.

- Dă-mi cele 4 centime şi aşteaptă-mă aici! spuse bătrânul. Când Kokua rămase singură în stradă, îşi simți sufletul cuprins de o răceală de moarte. Vântul se izbea mugind de copaci, şi ei i se părea că pârâie flăcările iadului; umbrele se agitau în lumina felinarului, şi ei i se părea că deosebeşte mâinile şi ghearele diavolilor. Dacă ar fi avut putere, ar fi luat-o la goană şi dacă şi-ar fi tras răsuflarea, ar fi țipat; dar, de fapt, nu putea să facă nici una nici cealaltă şi rămase în stradă ca un copil înspăimântat. Atunci se arătă şi bătrânul cu sticla în mână.

- Am făcut întocmai cum mi-ai cerut. L-am lăsat pe soțul tău plângând ca un copil; noaptea asta o să doarmă liniştit! Şi pe când rostea aceste vorbe îi întinse sticla.

- Înainte de mi-o dai, spuse gâfâind Kokua, profită de pe urma ei: cere-i să scapi de tuse.

- Sunt prea bătrân, rosti omul, şi prea aproape de mormânt ca să primesc un hatâr de la diavol. Dar ce va să zică asta? De ce nu iei sticla ? Şovăi ?

- Nu, nu şovăi! strigă Kokua, m-a prins doar o slăbiciune, mai dă-mi o clipă de răgaz. Carnea se împotriveşte să primească acest lucru blestemat. Numai o clipă de răgaz mai dă-mi !

Bătrânul o învălui pe Kokua într-o privire plină de duioşie.

- Biată copilă ! o compătimi el, ți-e frică; te-a părăsit curajul. Ei bine, dacă-i aşa, am s-o păstrez eu. Sunt bătrân şi niciodată n-am să-mi mai găsesc fericirea pe lumea asta... cât despre cealaltă...

- Dă-mi-o! gemu Kokua. Ține banii! Crezi că-s atât de mârşavă ? Dă-mi sticla !

- Dumnezeu să te binecuvânteze, copila mea ! spuse bătrânul. Kokua îşi ascunse sticla sub holok. Îşi luă rămas bun de la bătrân şi o porni pe alee fără să ştie încotro se duce. Căci de acum înainte toate străzile erau pentru ea aceleaşi şi toate duceau către iad. Când mergea liniştit, când grăbea pasul; când îi venea să strige în noapte, când se aşeza la marginea drumului în praf şi izbucnea în plâns. Tot ceea ce învățase despre iad îi revenea în minte: vedea țâşnind flăcările şi simțea fumul, iar carnea i se frigea pe cărbunii aprinşi.

În zori îşi veni în fire şi se întoarse acasă. Bătrânul avusese dreptate : Keawe dormea dus, ca un copil. Kokua se uită la fața lui.

- Acum, bărbate, şopti ea, ți-a venit ție rândul să dormi. Când ai să te trezeşti va fi rândul tău să cânți şi să râzi. Dar vai ! pentru biata Kokua nu mai există somn, sau cântece, sau bucurie, nici pe pământ şi nici în cer.

După ce-şi descarcă sufletul, se întinse lângă Keawe şi căzu numaidecât într-un somn adânc, căci era copleşită de oboseală.

Târziu, în cursul dimineții, bărbatul ei o trezi din somn şi-i spuse vestea cea bună. Trebuie să fi fost nebun de bucurie dacă nu-şi dădu seama de deznădejdea pe care ea o ascundea cu atâta neîndemânare. Cuvintele i se opreau în gât, dar ce importanță avea lucrul acesta !? Keawe vorbea şi pentru ea. Nu mâncă nici o îmbucătură, dar cine s-o ia în seamă ? Doar Keawe golise toată farfuria. Keawe o vedea şi-o auzea ca prin vis; erau clipe când ea uita şi începea să se îndoiască ; trebuia să-şi apese fruntea cu mâna căci prea dureros era să se ştie condamnată la iad şi să-şi audă soțul flecărind.

În timpul mesei, Keawe nu vorbi despre altceva decât despre ziua când aveau să se întoarcă acasă; îi mulțumi nevesti-si că-l izbăvise, o mângâie. Îi spuse că-i singurul lui ajutor. Şi în cele din urmă începu să-şi bată joc de bătrânul care fusese atât de prost ca să cumpere clondirul.

- Părea că-i un bătrân de treabă, spuse Keawe, dar nu te poți încrede în aparențe. La ce i-o fi trebuind afurisitului sticla?!

- Bărbate, spuse Kokua cu milă, poate că voia să se folosească de ea în scopuri bune?

Keawe râse cu un râs de om înfuriat:

- Prostii ! Nu era decât un ticălos bătrân şi pe deasupra prost de dă în gropi. Sticla era doar greu de vândut cu 4 centime, darămite cu 3 ? O să fie cu neputință, încă

puțin, şi începe să miroasă a ars... Brrr!... făcu el înfiorându-se. E drept ca eu însumi am cumpărat-o cu un cent, când nu ştiam că există şi monezi mai mici; am fost eu neghiob, dar al doilea ca mine n-o să se găsească niciodată ; cel care are acum sticla o s-o ducă cu el în genune.

- O, bărbate ! exclamă Kokua. Nu e oare groaznic să te izbăveşti nenorocindu-l pe veci pe un semen de-al tău? Cred că nu mi-ar arde de râs, ci mai curând m-aş simți umilită, lucrul acesta m-ar umple de tristețe. Am să mă rog pentru nenorocitul care are acum sticla.

Simțind că ea are dreptate, Keawe se înfurie şi mai tare:

- Ia te uită! spuse el, ridicând glasul. N-ai decât să fii tristă dacă aşa ți-e voia, dar află de la mine că numai o soție bună nu eşti. Dacă ți-ar fi gândul la mine, te-ai simți ruşinată.

Cum zise aste vorbe ieşi, iar Kokua rămase singură.

Cum ar fi putut ea să mai vândă sticla cu 2 centime? Şi presupunând chiar că ar fi putut-o vinde, soțul ei n-o grăbea oare să se întoarcă într-o țară în care nu existau monezi mai mici de un cent? Şi chiar în dimineața când ea se jertfise, bărbatul ei o părăsise după ce o certase.

Nici nu mai vru să încerce să vândă butelca în timpul ce-i mai rămânea şi rămase acasă. Scoase sticla şi o privi cu o teamă de nedescris, apoi, înfricoşată, o dădu deoparte.

Keawe se întoarse însă repede şi-i propuse să iasă la plimbare cu trăsura.

- Bărbate, sunt bolnavă, spuse ea, şi n-am nici chef. Iartă-mă, dar n-aş avea plăcere...

Furia lui Keawe nu mai cunoscu margini. Îi era ciudă pe ea căci îşi închipuia că se gândeşte la bătrân şi-i era ciudă pe sine pentru că-şi dădea seama că ea avea dreptate şi pentru că-i era ruşine de fericirea lui.

- Asta ți-e credința, strigă el, şi asta ți-e dragostea! Soțul tău a fost izbăvit de chinurile veşnice în care s-a lăsat prins din dragoste pentru tine, şi ție nu-ți face plăcere! Kokua, nu eşti sinceră !

Ieşi furios şi rătăci prin oraş toată ziua. Întâlni câțiva prieteni şi începu să bea cu ei. Închiriară o trăsură, se plimbară la țară şi băură şi acolo. În tot acest timp, Keawe nu

se simțea la largul lui pentru că chefuia, pe când nevastă-sa era tristă şi pentru că recunoştea în inima lui că dreptatea e de partea ei; şi pe măsură ce-şi dădea seama de toate acestea abia că bea mai vârtos.

Unul dintre tovarăşii de chef era un haol care fusese şef de echipaj pe o balenieră, apoi dezertor, apoi miner şi apoi condamnat prin tot felul de temnițe. Avea un suflet josnic, vorbirea grosolană şi-i plăcea să bea şi să-i vadă şi pe ceilalți beți; lui Keawe îi turna cu sila băutura. Curând rămaseră lefteri.

- Hei, tu, spuse şeful de echipaj, te-ai lăudat că eşti bogat şi că ai o sticlă sau un fleac de felul ăsta.

- Da, răspunse Keawe, sunt bogat; am să mă-ntorc acasă ca să-i cer bani nevesti-mi. Ea îi ține.

- Nechibzuită faptă, frate ! rosti şeful de echipaj. Niciodată să nu încredințezi dolari unei fuste. Sunt mincinoase ca şi apa; să fii cu luare aminte.

Cuvintele acestea îl izbiră pe Keawe, căci era tulburat de băutură.

- Nu m-aş mira să fie mincinoasă, spuse el. Altminteri de ce s-ar fi arătat atât de tristă tocmai când eu am fost salvat? Dar am să-i arăt eu că nu-s omul de care să-ți bați joc. Am s-o prind asupra faptului.

Acestea fiind zise, se întoarseră în oraş, îi spuse şefului de echipaj să-l aştepte în colțul străzii, lângă vechea închisoare, şi urcă singur aleea ce ducea până la uşa casei sale. Se lăsase noaptea; înăuntru lumina era aprinsă, dar nu se auzea nici un zgomot. Keawe se strecură pe lângă zid, deschise binişor uşa din spatele casei şi se uită înăuntru.

Kokua stătea pe jos, cu lampa alături de ea, şi în fața ei se afla o sticlă de un alb lăptos, cu gât lung şi pântec rotund, şi, pe când o privea, Kokua îşi frângea mâinile.

Keawe rămase mult timp în prag cu ochii holbați. Întâi nu ştiu ce să creadă; apoi îl cuprinse frica ca nu cumva târgul să fi fost incorect, şi sticla să nu i se fi întors aşa cum se întâmplase la San Francisco ; la gândul acesta, picioarele începură să-i tremure, şi fumurile beției se risipiră aidoma negurii zorilor pe un râu. Apoi se gândi la altceva; şi gândul acesta era atât de ciudat, încât obrajii începură să-i ardă de ruşine.

- Trebuie să mă conving! îşi spuse el.

Închise uşa, se strecură iarăşi pe lângă zid şi intră cu zgomot, de parcă abia atunci ar fi sosit. Când deschise uşa dinspre stradă nu se vedea nici urma de sticlă; Kokua stătea pe scaun şi tresări ca şi cum atunci s-ar fi trezit.

- Am băut toată ziua şi m-am distrat, spuse Keawe; am chefuit cu câțiva tovarăşi de treabă şi acum m-am întors să mai iau bani.

Chipul şi glasul lui erau aspre ca dreptatea, dar Kokua era prea tulburată ca să observe lucrul acesta.

- Ai tot dreptul să foloseşti ceea ce-ți aparține, dragul meu! spuse ea cu vocea tremurândă.

- Tot ce fac eu e bine, grăi Keawe, îndreptându-se spre cufăr, de unde scoase bani. Aruncă o privire şi în colțul unde țineau sticla, dar sticla nu se afla acolo.

Atunci cufărul căzu pe podea ca un talaz şi casa prinse a se învârti în jurul lui ca un vălătuc de fum căci se vedea pierdut, fără nici o nădejde de scăpare. S-a întâmplat aşa cum m-am temut - se gândi el. Ea a cumpărat-o !"

Îşi reveni şi se ridică, dar sudoarea îi şiroia pe față, deasă ca ploaia şi rece ca apa din fântână.

- Kokua, spuse el, ți-am spus astăzi ce mi s-a întâmplat; acum mă-ntorc să chefuiesc cu tovarăşii mei, şi, spunând aceste vorbe, râse încetişor, liniştit. Băutura mi-ar face mai multă plăcere dacă tu m-ai ierta.

Ea-i îmbrățişă genunchii şi izbucni în plâns.

- Ah ! strigă ea, atâta am aşteptat, o vorbă bună t

- Niciodată să nu gândim rău unul despre celălalt, spuse Keawe, pe când ieşea din casă.

Banii pe care Keawe îi luase nu erau altceva decât o parte din rezerva de centime de care ei făcuseră rost la venirea pe insulă. Era limpede că nu de băutură îi ardea lui acum. Nevastă-sa îşi vânduse sufletul diavolului ca să-l scape pe el; acum era rândul lui să-şi dea sufletul ca s-o scape pe ea; alt gând nu mai exista pentru el.

În colț, lângă vechea închisoare, îl aştepta şeful de echipaj.

- Sticla-i la nevastă-mea, spuse Keawe, şi dacă nu mă ajuţi să o iau îndărăt n-o să avem nici bani şi nici băutură.

- Nu cumva vrei să spui ca povestea cu sticla e adevărată ? întrebă şeful de echipaj.

- Hai sub felinar ! răspunse Keawe. Am aerul că glumesc ?

- Ce-i drept e drept, spuse şeful de echipaj. Eşti serios ca un strigoi.

- Ei bine, ţine atunci aste două centime, rosti Keawe, du-te la nevasta mea în casă, oferă-i-le pentru clondir, şi, dacă nu mă-nşel, o să ţi-l dea îndată. Adu-mi-l aici, iar eu am să ţi-o cumpăr pentru o centimă, căci asta-i legea sticlei : trebuie să fie vândută pe o sumă mai mică. Dar orice s-ar întâmpla să nu sufli o vorbă că eu te-am trimis.

- Camarade, mă-ntreb dacă nu-ţi baţi joc de mine !? rosti şeful de echipaj.

- Oricum, n-o să ţi se întâmple nimic rău, spuse Keawe.

- Că bine zici, camarade! încuviinţă şeful de echipaj.

- Şi dacă te-ndoieşti cumva de mine, adăugă Keawe, poţi să pui butelca la încercare. De îndată ce ai să ieşi din casă, doreşte-ţi să ai buzunarul doldora de bani sau o sticlă cu cel mai bun rom, sau orice-ţi trece prin minte şi ai să vezi ce-i în stare clondirul ăsta să facă.

- Foarte bine, canacule, spuse şeful de echipaj, am s-o pun la încercare, dar dacă mă tragi pe sfoară, am să-ţi trag şi eu un picior de-o să mă ţii minte!

Marinarul o porni în sus pe alee, şi Keawe rămase să-l aştepte. Se afla aproape în acelaşi loc în care Kokua aşteptase cu o seară înainte, dar Keawe se simţea mai hotărât decât ea şi nici o clipă nu se îndoi de sine ; numai sufletul îi era plin de amărăciune şi de deznădejde.

I se păru că trecuse mult până ce auzi o voce cântând în întuneric. Recunoscu vocea şefului de echipaj, dar avu impresia că-i mai afumată decât înainte.

Omul se ivi în lumina felinarului clătinându-se. Sticla diavolească îi ieşea din buzunarul bluzei, iar în mână ţinea o altă sticlă pe care o duse la gură ca să tragă o duşcă.

- Ai căpătat-o ! spuse Keawe. O văd.

- Jos labele ! strigă şeful de echipaj, trăgându-se îndărăt. Un pas de faci şi-ți zdrobesc mutra! Crezi că am să mă las tras pe sfoară?

- Ce vrei să spui? exclamă Keawe.

- Ce vreau să spun ? îl îngână şeful de echipaj. Am pus mâna pe un şip al naibii, pe cuvântul meu; asta vreau să spun. Mă-ntreb cum am luat-o cu două centime, dar că n-o să-l capeți pentru o centimă de asta sunt sigur.

- Vrei să spui că refuzi s-o vinzi ? bâigui Keawe.

- Da, domnule, exclamă şeful de echipaj, dar dacă ții neapărat, am să-ți dau o gură de rom.

- Ți-am spus, stărui Keawe, că cel care are aceasta sticlă intră de-a dreptul în gheena...

- Undeva tot am să mă duc, făcu marinarul ; şi butelcuța asta-i făcută parcă să-mi țină tovărăşie. Nu, domnule! strigă el, iarăşi. Clondirul ăsta-i al meu şi n-ai decât să te duci să pescuieşti altul.

- Să fie oare adevărat? se minună Keawe. Pentru izbăvirea ta, te rog, vinde-mi-l!

- Nu-mi pasă de vorbele tale! răspunse şeful de echipaj. Prea neghiob m-ai crezut, domnule; află de la mine că nu-s defel neghiob şi cu asta basta! Dacă nu vrei să tragi o duşcă de rom, am să beau de unul singur. În sănătatea ta şi noapte bună!

Porni spre oraş, şi din clipa aceea sticla cea năzdrăvană iese din povestea noastră.

Dar Keawe dădu cât mai repede fuga la Kokua, şi mare le fu bucuria în noaptea aceea, şi mare le-a fost de atunci înainte pacea zilelor în casa cea luminoasă.

Traducere de Annie Popper